

Crna Gora
Generalni sekretarijat Vlade
Služba za odnose s javnošću

Adresa: Karađorđeva bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 848
fax: +382 20 482 938
www.gov.me

Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković
Obraćanje na konferenciji povodom početka druge faze projekta
Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope

Budva, 18. septembar 2019.

Poštovani gosti,
Uvažene kolege,
Dame i gospodo,

Kada smo, prije skoro tri godine, započeli konsultacije o predlogu Ministarstva nauke da se pristupi formiranju međunarodnog instituta za održive tehnologije u region Zapadnog Balkana, bilo je različitih viđenja.

Tih sedmica i mjeseci fokus Vlade usmjeren je bio ka finansijskoj konsolidaciji i nastavku infrastrukturnog razvoja zemlje kao podsticaja ekonomiji. Mnogi su u tom trenutku opravdano smatrali da nije vrijeme da Crna Gora pokreće veliku regionalnu inicijativu i to u oblasti u kojoj se ne možemo pohvaliti značajnijim iskustvom.

Ipak, Vlada je imala viziju, i odlučili smo drugačije.

Ne gajimo iluziju da naše društvo samostalno može dati presudan doprinos globalnom napretku. Ali istovremeno naša je obaveza i opredjeljenje da život ljudi na ovom prostoru učinimo kvalitetnijim, a duži životni vijek onih koji se liječe od najtežih bolesti – sasvim izvjesnim.

Crna Gora je izabrala put aktivne uloge u globalnom naučnom i civilizacijskom napretku, ne čekajući da nam se savremena i inovativna rješenja poklanjaju ili da ona nas potraže na mapi naučno nerazvijenih država.

Danas smo ovdje da označimo početak II faze SEEIIST projekta, koji je zapravo prelazak iz stadijuma konceptualnog rješenja u fazu konkretizacije, odnosno projektovanja. To podrazumijeva izradu precizne i sveobuhvatne tehničke dokumentacije za izgradnju Instituta.

A koja su očekivanja od jednog takvog Instituta...

Njegova misija je fundamentalno istraživanje u fizici uz stvaranje uslova za praktičku primjenu postignutih naučnih dostignuća i saznanja.

Osim dugoročnih naučnih dostignuća, našim građanima obezbijedićemo savremeno liječenje kancera putem hadronske terapije. Za razliku od klasične metode zračenja, hadronska terapija ne izaziva oštećenja okolnog tkiva oko oboljele ćelije, jer se i veoma sofisticiranom postupku koji prethodi izbacivanju čestice iz uređaja za zračenje, ona pobudi na način da ne oslobađa odmah svu energiju, već da to učini kad stigne dublje u tkivo odnosno do bolesnih ćelija. Ova terapija je naročito uspješna u tretmanu kancera kod organa poput mozga, jetre, gdje tradicionalne metode daju veoma ograničene efekte.

Uvaženi gosti,

Crnogorska ekonomija već punu deceniju bilježi stabilne stope rasta. Samo rast u posljednje tri godine jasno potvrđuje napredak koji ostvarujemo. Razvoj nauke uz razvoj zemlje treba da prati i rast kvaliteta života.

A dalji društveni i ekonomski razvoj ne može se zasnivati na već primijenjenim znanjima. Zbog toga želim da poručim da ćemo započeti razgovore na temu povećanja zarada u zdravstvu, ali i u prosvjeti.

Izdvajanja za nauku moraju pratiti i veća izdvajanja za one koji vode brigu o životima naših građana, kao i onima koji obrazuju našu djecu i mlade. Bez njihove uloge, pruženog znanja i energije, ni naučna dostignuća neće imati svoj puni domet.

Potrebni su nam dakle projekti naučnog istraživanja koji putem prenosa tehnologija i međunarodne saradnje, donose nova znanja, bolje metode rada i bolju perspektivu za rad i život. Balkan više nema pravo da čeka da savremena tehnološka rješenja dođu do nas.

Mlade i obrazovane ljude neće ovdje zadržati samo veće plate, bolji putevi ili nada u bolju budućnost. Trebaju nam aktivna jezgra naučno-istraživačke misli, nova znanja i kredibilni međunarodni partneri.

Dame i godspodo,

Ovo je region koji nema dilemu po pitanju svoje evropske pripadnosti, i koji će vjerujem biti dio zajedničke evropske utakmice za tehnološki napredak. Stoga je Međunarodni institut za održive tehnologije nasušna potreba našeg regiona. Uvjeren sam da je politička podrška ovom projektu očigledna i neupitna. Memorandum o razumijevanju, u julu ove godine u Poznanju, potpisalo je šest predsjednika Vlada. Vjerujem da će se inicijativi formalno pridružiti i druge zemlje regiona.

Posebno želim da istaknem podršku Evropske komisije, vođenu vizijom komesara za istraživanje i inovacije, g. **Karlosa Meodasa**, koji je u najranijim fazama prepoznao značaj Instituta i kroz program međunarodne podrške omogućio da se pripremna faza odvija nesmetano.

Želim da istaknem i solidarnost naučnih organizacija na čelu sa CERN-om i GSI-jem, kao i Međunarodne Agencije UN-a za atomsku energiju, bez kojih se ovakav poduhvat se ne bi mogao zamisliti.

Siguran sam da će svaka od zemalja članica imati punu korist investiranja u razvoj Instituta, a da će se zemlja nosilac njegovog razvoja svima zahvaliti na najbolji mogući način – svojim uspjehom.

Uz želju da ćemo uskoro biti već na pragu osnivanja Međunarodnog instituta za održive tehnologije u Jugoistočnoj Evropi, želim uspješan rad ovoj konferenciji.

Kontakt: Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore

T: +382 20 482 848

F: +382 20 482 938

E: pr@gov.me